

Men det, at man reklamerer for, at man vil ændre planlovgivningen, hvis det ikke er en valgkampssituation, er sådan set fint nok, hvis man vil bruge penge på det. Det er jo et demokrati, vi lever i, og man må have lov til at sige, hvad man selv vil. Det er fru Mette Frederiksen også velkommen til, hvis man repræsenterer en sådan interessegruppe. Det er o.k.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Ministeren svarer forkert til sidst, når ministeren siger, at det er fru Mette Frederiksen velkommen til. Det er jeg nemlig ikke. Fru Mette Frederiksen er nemlig medlem af Folketinget, og i ministerens lovforslag står der, at i fjernsyn må der ikke udsendes reklamer for arbejdsgiverorganisationer, fagforeninger, religiøse bevægelser, politiske partier, politiske bevægelser samt valgte medlemmer eller opstillede kandidater til politiske forsamlinger.

Alle de grupperinger, der er nævnt i lovgivningen, har ikke lov til at reklamere i dansk tv. Det synes jeg er rigtigt.

Men jeg kan altså forstå på regeringen, at for så vidt angår det, der ligger ud over det her, nemlig eksempelvis lobbyister, stærke kommercielle økonomiske grupperinger eller interesser, er det tilladt at reklamere i dansk tv, og det mener ministeren oven i købet er udtryk for demokrati.

Det mener jeg ikke ministeren har ret i.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jamen man skal jo høre efter, hvad der bliver sagt heroppefra. Hvis fru Mette Frederiksen var medlem af en interesseorganisation, så var den interesseorganisation mere end velkommen til at reklamere, selvfølgelig; det er demokrati, det er fri meningspåvirkning, det er pluralisme.

Sådan er det i et demokratisk samfund, der kan man jo ikke lægge låg på nogle holdninger. Det, vi helt eksplicit har forbudt, er de ting, der er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Pia Boisen (EL):

Jeg synes, det er interessant, at ministeren finder, at muligheden for at annoncere sine synspunkter i massemedierne handler om demokrati, for det er jo, kan man sige, de riges demokrati, nemlig dem, der har økonomien til i det eksempel, fru Mette Frederiksen nævner, at frem-

føre deres synspunkter. Er der ikke et problem omkring demokratisk underskud i en sådan skelnen?

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Nej, det er der overhovedet ikke, for de, som har lyst til at reklamere, kan jo reklamere. Det er jo ikke forbudt. Der er nogle grupper, vi eksplicit har nævnt, som ikke må. De står benævnt i bemærkningerne til lovforslaget. Så er der nogle grupper, som så godt må som følge af det, men det er jo alle, der er inkluderet i den gruppe, som bare ikke er nævnt på negativlisten.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 34:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, og lov om social service. (Ret til orlov til pasning af døende og ret til refusion til en arbejdsgiver, der yder løn under fravær).

Af familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 7/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Andersen (V):

I forbindelse med behandlingen af L 222 i sidste folketingssamling tilkendegav beskæftigelsesministeren, at regeringen i denne samling ville fremsætte det forslag, vi behandler her i dag.

Lovforslaget her lægger op til, at lønmodtageres ret til pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom udvides til også at gælde pasning af nærtstående døende. Lønmodtagere sikres herved ret til fravær fra arbejdet i den eller de perioder, hvor de modtager plejevederlag efter serviceloven til at passe nærtstående døende, der ønsker at dø i eget hjem. Ligeledes lægger forslaget op til, at arbejdsgiver kan få refusion for den del af lønnen, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag.

Som Venstre tilkendegav, da vi havde denne debat i foråret, er vi yderst positive over for dette forslag. Vi manglede blot at få belyst de administrative og økonomiske konsekvenser af forslaget, ligesom vi gerne så forslaget i høring særlig blandt arbejdsmarkedets parter.

Det har det nu været, og vi har fået belyst konsekvenserne, og reaktionerne har gennemgående været positive.

I Venstre er vi glade for, at vi nu kan give borgerne et lovfæstet frit valg på det her område. Det er meget individuelt, om man kan og har overskud til at passe døende pårørende, og det er et ægte velfærdssamfund, som giver borgeren dette valg. Derfor er det kun naturligt, at det også bliver en ret for lønmodtagere at kunne meddele arbejdsgivere, at man i en periode må tage orlov for at passe et nærtstående familied medlem. På den baggrund kan Venstre støtte forslaget.

Grete Skødts (S):

Så kom lovforslaget endelig. Det er fremsat af minister for familie- og forbrugeranliggender, fru Henriette Kjær, som for et år siden var socialminister, og som dengang afviste et lovinitiativ. Men nu har ministeren så ændret ministerium og har også ændret holdning og tillykke med det.

Vi synes, det er godt, at der kommer et lovfor slag nu. Det skulle have været kommet for længe siden, men nu handler det altså om, at lønmodtagere skal have fri fra deres arbejde. De har ret til fravær fra deres arbejde for at passe nærtstående døende. Det støtter vi selvfølgelig. Det er et godt initiativ. Efter vores opfattelse skulle det have været gjort for meget længe siden, men nu kommer det, og det hilser vi velkommen.

Arbejdsgiveren, der udbetaler fuld løn under den omtalte orlovsret, kan nu få plejevederlaget udbetalt som refusion. Forligspartierne i satspuljeforhandlingerne er nu enige om at finansiere den her lovgivning, og når det er sagt,

så vil jeg glæde mig på Socialdemokratiets vegne over at kunne give den her håndsækning til de medarbejdere, der nu, hvis de ønsker det, får en ret til fravær fra deres arbejde til at udføre den store opgave, som det er at passe sine allernærmeste døende, der ønsker at dø i eget hjem. Det er et godt initiativ, og vi i Socialdemokratiet kan støtte lovforslaget.

Kl. 14.20

Pia Kristensen (DF):

Lovgrundlaget om pasning af døende er nedfældet i serviceloven. Her fremgår det, at hvis man vil passe en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, kan man søge kommunen om at få godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste også kaldet plejevederlag. Og det er jo godt så langt.

Problemet er, at loven ikke indeholder regler om ret til arbejdsfrihed. Det er altså en forudsætning for orlov, at arbejdsgiveren er indforstået med at skulle undvære en medarbejder i kortere eller længere tid.

I de statslige og kommunale overenskomster har man ret til at træde tilbage fra arbejdsmarkedet i en periode for at passe en nærtstående døende, men på det private arbejdsmarked forholder det sig anderledes. Her er en stor del af arbejdsstyrken ikke overenskomstdækket. Her er det altså op til den enkelte arbejdsgiver, om man vil give en person ret til orlov, og det er desværre ikke alle arbejdsgivere, der vil tillade det. Det betyder, at en gruppe er afskåret fra at tage orlov, og det er selvfølgelig ganske urimeligt.

I Dansk Folkeparti mener vi, at alle, der ønsker det, skal have en reel mulighed for at tage plejeorlov. Derfor hilser vi også dette forslag velkommen. Det ene element i forslaget sikrer nemlig, at alle lønmodtagere får ret til arbejdsfrihed, sådan at en ægtefælle, en samlever, børn, forældre og andre, der er nært tilknyttet den døende, i fred og ro kan påtage sig den store opgave, det er at passe et døende menneske. Det kræver empati, takt og overskud at stille op som hjælper i den sidste svære tid.

I Dansk Folkeparti har vi stor medfølelse og beundring tilovers for de mennesker, der påtager sig en sådan opgave. De skal støttes på enhver måde.

Jeg synes også, det er vigtigt i den forbindelse at nævne, at man skal være opmærksom på, at kommunernes tilbud om praktisk hjælp, hjemmesygepleje, døgnpleje, hjælpemidler osv. også er til rådighed, således at hjælperen ikke står helt alene med opgaverne.

Det andet element i forslaget kan Dansk Folkeparti også støtte, nemlig forslaget om at yde refusion til arbejdsgivere, der betaler løn til ansatte under fravær i forbindelse med pasning af nærtstående døende.

Som det fremgår af bemærkningerne, vil det medføre en administrativ lettelse for de virksomheder, som i dag supplerer plejevederlaget op til den hidtidige indtægt. Det vil også betyde, at borgeren under orloven vil modtage samme løn fra arbejdsgiveren som hidtil i stedet for at skulle have udbetalt et vederlag fra kommunen og en supplerende løn fra arbejdsgiveren.

Dansk Folkeparti mener, at det er et meget menneskeligt forslag med et godt socialt sigte, og det er lige præcis, hvad sådanne hårdt ramte familier har brug for.

For at kunne få plejeorlov til at passe den døende er det en betingelse, at den syge ikke kan helbredes, at hospitalsbehandling er udsigtsløs, ja, at diagnosen er kort levetid. For døende patienter og deres pårørende ligger døden ikke som en mulighed engang langt ude i fremtiden, men den ligger som en sikker hændelse om kort tid. Så formålet med denne her ordning er at forbedre livskvaliteten i form af omsorg og lindring frem for behandling.

Jeg har blot tilbage at sige, at Dansk Folkeparti selvfølgelig varmt kan støtte dette forslag.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil godt spørge fru Pia Kristensen, om jeg hørte forkert i indledningen, hvor fru Pia Kristensen sagde, at lønmodtagere på det private arbejdsmarked ikke er omfattet af dette her lovforslag. Jeg vil bare gerne bede om indledningen en gang til.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det kan godt være, jeg ikke udtrykte mig klart nok. Selvfølgelig er der også lønmodtagere på det private arbejdsmarked, der er omfattet, men det er ikke alle, der er det, og derfor skal de selvfølgelig også have muligheden for ret til frihed.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Så må jeg sige, at så læser vi altså ikke lovforslaget på samme måde. For der står ordret: »en lønmodtager har ret til fravær fra arbejde«, og det må gælde alle lønmodtagere, men i stedet for, at

vi har dialogen, kan vi måske lade det gå videre til ministeren, så vi får det rigtige svar.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

De oplysninger, jeg har fået forud for arbejdet med det her lovforslag, er, at når vi ser på det private arbejdsmarked, er ca. 40 pct. af arbejdsstyrken ikke omfattet af en overenskomst.

Det er de oplysninger, jeg har, og det er det, jeg har lavet en fane ud for. Men jeg synes også, vi skulle lade ministeren komme med et korrekt svar.

Kl. 14.25

Charlotte Dyremose (KF):

Hvis man vælger at passe en nærtstående døende i hjemmet, er det en beslutning, der som regel er truffet ud fra nogle meget tunge overvejelser. Magter jeg opgaven? Er det det rigtige for min nærtstående døende? Er det noget, som vi kan få til at passe ind i den måde, som vi gør tingene på? Er det det, vi helst vil i vores familie?

Mange har kunnet benytte sig af det, og man kan heldigvis nu få plejevederlag, mens man passer den nærtstående døende. Langt de fleste arbejdsgivere har også været villige til at sige: Jamen vi vil gerne række dig en hånd og give dig den orlov, du skal bruge, når nu du tager dette tunge ansvar på dig.

Det er også sådan, at flere af de private virksomheder, som har givet muligheden for denne her orlov, tilmed har suppleret plejevederlaget, så den enkelte, der passer en nærtstående, kan få sin fulde løn under orloven. Det er meget prisværdigt. Der har så været enkelte tilfælde, hvor det ikke har været muligt at få orloven. Med det lovforslag, vi her behandler, retter vi op på det og giver de sidste få stykker mulighed for også at have retten til at få den orlov, der skal til for at kunne passe en nærtstående døende i den sidste svære periode.

Derfor har forslaget her en vigtig signalværdi, der siger til alle, der kommer ud i den situation, at ja, du har en ret til at passe din nærtstående og få en orlov til at gøre det. Det vigtige signal bakker vi naturligvis op i Det Konservative Folkeparti, samtidig med at vi udtrykker vores største glæde over, at det faktisk i det store og hele ikke har været nødvendigt at komme med det her lovforslag, fordi mange arbejdsgivere har den naturlige forståelse og medfølelse, der gør, at man har givet orloven alligevel.

Samtidig er vi naturligvis også glade for, at lovforslaget giver mulighed for at refundere arbejdsgiveren, således at arbejdsgiveren administrativt bare kan fortsætte med at udbetale lønnen, når man er villig til at betale den fulde løn.

De virksomheder, der er villige til at gøre det og på den måde bakker op om de her personer, der har en svær tid foran sig, skal naturligvis have det administrativt så let som overhovedet muligt. Vi kan derfor i Det Konservative Folkeparti varmt støtte dette forslag, og vi glæder os over, at alle nu også har retten til at få orlov, når man tager den svære beslutning at passe en nærtstående døende.

Villy Søvnald (SF):

For at starte med konklusionen: Vi støtter det her forslag. Fra SF's side synes vi ikke, der er nogen grund til at bebrejde regeringen, at man nu fremsætter et forslag, der tidligere har været fremsat, og som regeringen på det tidspunkt sagde nej til, for vi er meget vant til i SF, at vi leverer forslagene – i det her tilfælde var det Socialdemokratiet – og så går der nogen tid, og så dukker de op på regeringens lovbakke.

Det synes vi er en udmærket arbejdsdeling, og vi har fuld forståelse for, at det kan være nødvendigt med lidt inspiration udefra.

Ellers drejer forslaget sig om at give lønmodtagere ret til orlov i forbindelse med pårørende, der ønsker at passe nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem. I dag har lønmodtagerne en ret til orlov i forbindelse med nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom. Vi udvider det altså.

I dag forudsætter det en aftale med arbejdsgiveren. Det nye er altså, at lønmodtageren udstyres med en egentlig ret til orlov i forbindelse med en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem. Og det er jo vigtigt, fordi det netop er den meget specielle situation, det er, og at man ikke skal stå med hatten i hånden og bede om at få lov og eventuelt få et afslag.

Virksomheder, der ønsker det, kan fortsat supplere plejevederlaget op til den hidtidige indtægt. Det er vi selvfølgelig også tilfredse med.

Det mest interessante kommer, hvis man læser på lovforslagets side 5, hvor der er et skema, der opgør lovforslagets konsekvenser i hovedtræk. Hvis man læser der, så er der et sted, der hedder økonomiske konsekvenser for stat, kommuner, amtskommuner. Der står »ingen« i første omgang. Og så står der videre: Orlovsretten

skønnes at ville medføre en begrænset merudgift på 3 mio. kr. Det er altså ikke den store socialreform, vi taler om. Men ikke desto mindre er det et vigtigt område, der lovgives på, og derfor støtter SF lovforslaget.

Kl. 14.30

Ida Jørgensen (RV):

Den nuværende mulighed for at tage orlov for at passe en nærtstående, der er ved at dø, er en rigtig god ordning. Jeg har selv brugt den, da min far døde i 1999. Og selv om man har en forstående arbejdsgiver, har man bare ikke samme overskud, som man normalt har, til at snakke sig til rette. For man er jo ked af det, når en nærtstående er ved at dø. Selv om vi alle kan forudse, at vi og vore nære skal dø, er tidspunktet meget uforudsigeligt, og det kan slet ikke fastlægges med en præcision, der egner sig til en virksomheds planlægning. Man står altså i en situation, hvor man skal ind til sin chef og bede om orlov på et kritisk tidspunkt i ens eget liv. Det vil sjældent være belejligt for virksomheden, og nogen vil måske være bange for, at virksomheden vil sige nej.

Derfor at det rigtig godt at gøre muligheden til en ret, og derfor kan Det Radikale Venstre varmt støtte det her forslag.

At arbejdsgiverne får mulighed for at modtage refusion er jo blot en parallel til de principper, der gælder for barsel- og sygedagpenge, som vi synes er gode. Så også denne del af forslaget kan vi støtte.

Line Barfod (EL):

Jeg skal ikke trække debatten meget i langdrag. Det er svært at tilføje noget nyt til alt det, der allerede er sagt, men jeg vil da gerne tilslutte mig rosen til, at ministeren har ladet sig inspirere af forslag, der tidligere er fremsat.

Det er et udmærket forslag, som Enhedslisten også kan støtte. Og så håber vi da, at ministeren også på andre områder vil lade sig inspirere af de mange gode forslag, som mange partier kommer med, og vil lade den sociale ansvarlighed brede sig til andre områder, også selv om det er områder, der måske koster noget mere, end det her forslag gør.

Men vi støtter det her forslag.

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne er utrolig glade for det her forslag. Det er næsten, som om det kunne være fremsat af os selv. Og det er det jo på en måde

også lidt, for sidste år fik vi en henvendelse fra nogle mennesker, som havde forsøgt at få orlov til at passe døende pårørende, men ikke kunne få det. Og det synes vi var utrolig uacceptabelt. Det var grotesk, at man ikke kunne få lov til at være sammen med nærtstående pårørende de sidste dage af deres liv. Det var der altså arbejdsgivere der sagde nej til.

Vi henvendte os derfor til beskæftigelsesministeren, men her mente man ikke, det var noget problem, for det var da klart, at folk fik orlov i den situation. Men sådan var det ikke i virkelighedens verden.

Vi fremsatte så selv nogle forslag, og vi er rigtig, rigtig glade for, at enden på det hele nu er blevet, at regeringen fremsætter forslag om det her. Det er vi meget, meget glade for på de menneskers vegne, som det her drejer sig om. For når man er i den situation, at en nær pårørende er døende, så er der ikke noget i hele verden, man ønsker mere end at være sammen med dem. Og det får man nu mulighed for via det her forslag.

Det er vi utrolig glade for, og derfor stemmer vi naturligvis for det her forslag, fordi, som også jeg startede med, det faktisk er vores eget.

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne takke for den brede tilslutning til forslaget. Det er jo rart at kunne fremsætte et forslag, der er så bred tilslutning til, og som også kun medfører en årlig merudgift på 3 mio. kr. Når udgiften ikke er større, hænger det jo sammen med, at heldigvis har været meget udbredt, at arbejdsgivere har været imødekommende, når der er kommet en medarbejder og har bedt om fri til at være sammen med en nærtstående i dennes sidste tid.

Så var det jo så, der desværre dukkede nogle enkelte sager op, hvor det viste sig at være et problem, hvor arbejdsgiverne ikke ville give fri til at passe en nærtstående døende eller meget syg eller handicappet. Så fik vi Kristendemokraternes forslag, og man må også sige, at de er årsagen til, at vi nu står her i dag og heldigvis kan vedtage et forslag om at give alle lønmodtagere en ret til at få fri til at passe døende eller nærtstående, der er syge.

Kl. 14.35

Jeg synes, der er en meget vigtig signaleffekt i forslaget i det, at man nu har opbakning over for sin arbejdsgiver, når man fremkommer med det her ønske. Det styrker en i det forhold, så det

kan jo være, at vi får flere sager at se, hvor en arbejdstager vil bede om fri, når vedkommende har en nærtstående i familien, der er ved at dø eller er blevet meget syg.

Heldigvis har vi også haft en positiv høringsrunde, for det er jo en indgriben i overenskomsterne. Men jeg synes, vi fik nogle gode reaktioner tilbage, der var meget positive, og derfor kan vi jo så nu fremsætte forslaget. Jeg glæder mig så bare til, at vi endelig får det vedtaget, og til, at det træder i kraft. Men altså tak til hele Folketinget for den brede opbakning.

Så skulle jeg lige sige for at få ryddet den misforståelse af vejen, at der i lovforslaget på side 4 står, at lovforslaget alene vil få betydning for virksomheder, som ikke er omfattet af en overenskomst, der giver de ansatte ret til orlov i forbindelse med pasning af nærtstående døende. Det vil sige, at det i nogle tilfælde i dag er en del af overenskomsten, men det her lovforslag går nu ind og dækker alle andre, således at der nu er fuld dækning.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 36: Forslag til lov om ændring af forældremyndighed og samvær. (Forbedring af barnets rettigheder).

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 7/10 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 4:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af hensynet til barnets bedste i forbindelse med forældremyndigheds- og samværssager.

Af Jann Sjørnsen (KD) m.fl.
(Fremsat 7/10 2004).